

Varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden palvelutarve- ja palveluverkkoselvitys

Kaupunginhallitus 18.09.2023 § 241
1681/12.00.00/2023

Valmistelija sivistysjohtaja Kai Perttu, p. 044 4294 314

Vuodesta 2015 alkanut trendinomainen syntyvyyden alenema Ylivieskassa ei ole vuoteen 2023 mennessä taantunut, vaan syntyvyys on jäänyt merkittävästi alemmalle tasolle kuin se oli 2010-luvun alkupuolella. Keskimäärin syntyvyys on alentunut 80-100 lasta/vuosi. Vuosia jatkuneella merkittäväällä syntyvyyden alenemalla on ennustettavia vaikutuksia kaupungin seuraavan vuosikymmenen varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden palvelutarpeisiin.

Varhaiskasvatuksessa palvelun piirissä olevien lasten määrän alenema ei ole vaikuttanut vielä päiväkotien palvelutarpeisiin, koska palveluihin osallistumisen osuus on kasvanut, ja palvelulajien sisällä on tapahtunut rakennemuutoksia. Perhepäivähoidon ja kotihoidon tuen piirissä olevien lasten määrät ovat laskeneet ja päiväkotipaikat lisääntyneet. Kaikkiaan varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrä on vuodesta 2019 vuoteen 2023 vähentynyt noin 100 lapsella.

Varhaiskasvatuksen tulevia palvelutarpeita arvioitaessa on tunnistettava yksityisten palveluntuottajien merkittävä noin 40 %:n osuus kaupungin varhaiskasvatuspalveluista.

Perusopetuksen alustavia oppilasennusteita on päivitetty lukuvuoteen 2030-2031 saakka. Lukuvuodesta 2023-2024 perusopetuksen koulujen yhteenlaskettu oppilasmäärä vähenee lukuvuoteen 2030-2031 mennessä ennusteen mukaan yli 500 oppilaalla. Merkittävää on, että oppilasmäärän vähenemä vaikuttaa koskevan melko tasaisesti niin keskusta-alueen kuin haja-asutusalueen kouluja. Syksyllä 2023 esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä on vielä kasvanut edelliseen syksyyn verrattuna noin 40 oppilaan verran, mutta ennusteiden mukaan säännöllinen oppilasmäärien väheneminen alkaa syksystä 2024.

Päivitetyissä ennusteissa ei ole arvioitu mahdollisen muuttoliikkeen vaikutusta Ylivieskan varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluiden palvelutarpeisiin. Tulevan muuttoliikkeen arviointi on käytännössä mahdotonta, mutta se on tiedostettava tulevia palvelutarpeita arvioitaessa. Viimeisen vuosikymmenen aikana Ylivieskan koulujen oppilasmäärät ovat kasvaneet vuosittain noin 20-30 oppilaalla muuttoliikkeen johdosta. Sen sijaan arvio lastensuojelulain perusteella Ylivieskaan sijoitettujen ja Ylivieskassa koulua käyvien lasten määrästä on ennusteissa otettu huomioon vakiolukuna.

Ennusteiden valossa Ylivieskassa on tarpeen tehdä selvitys kaupungissa tarvittavista varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluista 2030-luvulla. Syntyvyyden jääminen aiempia vuosia merkittävästi alemmalle tasolle tarkoittaa 2020-luvun jälkipuoliskolla nykyistä pienempää henkilöstö- ja tilatarvetta.

Tulevia palveluntarpeita suunniteltaessa on arvioitava erilaisten skenaarioiden vaikutuksia kaupungin väestöön (erityisesti lapset ja nuoret), asutusrakenteeseen, henkilöstöön, palveluverkkoon (kiinteistöt/investoinnit), elinkeinoihin (varhaiskasvatuksen yksityiset palveluntuottajat) sekä kaupungin talouteen.

Oheismateriaalina Väestörekisterin mukaiset tiedot syntyneiden ikäluokista vuodesta 2014 vuoteen 2023 (ennuste), oppilasennusteet, ennuste esi- ja perusopetuksesta eläköityvistä opettajista vuoteen 2029, tiedot varhaiskasvatuksessa olleiden lasten määristä vuodesta 2019 vuoden 2023 alkuun sekä varhaiskasvatuksen eläköitymisennuste vuoteen 2029.

Esittelijä	kaupunginjohtaja Maria Sorvisto
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus päättää</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) käynnistää varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluita koskevan palvelutarve- ja palveluverkkoselvityksen ja sitä koskevan yhteistoimintaneuvottelun henkilöstön kanssa. 2) että palveluverkkoselvityksen vetämisestä vastaa sivistysjohtaja. 3) nimetä palveluverkkoselvitykselle ohjausryhmän, missä huomioidaan sivistyspalvelujen toimialan edustus. 4) että palveluverkkoselvityksessä on mahdollista käyttää ulkopuolista asiantuntemusta ohjausryhmän päätöksellä. 5) että palveluverkkoselvityksen tulee olla valtuuston käsiteltävänä keväällä 2024.
Asian käsittely	Asiantuntijana kuultiin sivistysjohtaja Kai Perttua.
Päätös	<p>Kaupunginhallitus päätti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) käynnistää varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluita koskevan palvelutarve- ja palveluverkkoselvityksen ja sitä koskevan yhteistoimintaneuvottelun henkilöstön kanssa. 2) että palveluverkkoselvityksen vetämisestä vastaa sivistysjohtaja. 3) nimetä palveluverkkoselvitykselle ohjausryhmäksi<ul style="list-style-type: none"> - kaupunginhallituksen, - kaupunginvaltuuston puheenjohtajat, - sivistyslautakunnan puheenjohtajan, - sivistyslautakunnan varapuheenjohtajan, - kaupunginjohtajan ja - sivistyspalveluiden talouspäällikön. Ohjausryhmä kutsuu tarvittavat asiantuntijajäsenet. 4) että palveluverkkoselvityksessä on mahdollista käyttää ulkopuolista asiantuntemusta ohjausryhmän päätöksellä. 5) että palveluverkkoselvityksen tulee olla valtuuston käsiteltävänä keväällä 2024.